

3/2004

KNIŽNÍ ZNAČKA

SPOLEK SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

ŽIVOTNÍ JUBILEUM ZDEŇKA MÉZLA

O vynikajícím umělci, tvůrci nádherných grafik, ale i obrazů, soch a keramiky, Zdeňku Mézlovi bylo napsáno hodně. Navíc jeho monografie je snad jedinou publikací tohoto druhu, kterou na pultech knihkupectví dlouho a většinou marně sháníte. Když však chcete napsat krátký článek k jeho sedmdesátinám, narazí-

te na nepřekonatelný problém. Vystihnout podstatu jeho pohledu na svět, sebezníčující ironii, laskavý humor a kaskádu nápadů, dokáží jen jeho grafiky a obrazy a bohužel pro píšící autory – také jen jeho texty.

A tak s přáním, aby to všechno ještě dlouho vydrželo, pokorně otiskujeme krásnou grafiku a část textu, který přednesl na setkání k jeho životnímu jubileu.

Zdeněk Němec

Vážené součastnice a součastníci, kolegyně a kolegové,

Především chci vyjádřit upřímné potěšení nad tím, že jsme se sešli živí, i když ne zdraví na tomto světě a to v druhém nejkrásnějším německém městě po Norimberku.

Příznávám svou nechuť k oslavám vůbec, byl jsem však ujištěn, že by mně to lidstvo neodpustilo. Původně jsem Vás chtěl pozvat do Košic a zůstat doma a nebrat telefony, pak jsem si ovšem uvědomil, že by se mohl najít i takový blbec, který by do Košic jel

Zdeněk Mězl

u vidiny tučného žrautu. Druhá verze byla uspořádat oslavu přímo na Slavíně, odradily mě však potíže s magistrátem a policajty a zejména to, že při stávajícím počasí a chatrnosti našeho zdraví bychom během patnácti minut všichni nastydli a umřeli a zahrnuli by nás do společné šachty buldozérem.

Původně jsem nepředpokládal, že přežiji rok 2000, přesluhuji tedy již o čtyři roky, nejspíše díky tučné penzi, která mně po právu umožňuje klidné a rozverně stáří. Sebechvála smrdí a prázdné sudy nejvíc zvučí, nechci tedy zdůrazňovat u vrozené skromnosti, že jsem největším umělcem v galaxii všech dob po božském Knížákovi. Pokud by někdo o tom pochyboval, tak bych mu taky mohl zlomit tužku i péro, případně rozšlapat počítač.

Absolvoval jsem, jako většina z Vás rozkošnou a bezproblémovou cestu od kapitalismusu ke kapitalismusu. Žel jsem však nevstoupil do jediné možné a správné politické strany, abych se v pravé době mohl stát dezidentem, čili odpadlíkem. Dneska bych si musel mýt krk a vládnout, nebo zůstat ve zdravém jádru a dneska si musel mýt krk a vlastnit fabriku. Nepochybuji ovšem, že nejlepší režim je právě ten, který zrovna je. Bez režimu se dnes už snad neobe-

jdou ani Papuánci. Jinak bysme je museli globalisovat. Nepředbíhejme však, proto tu dneska nejsme. Podstatné je, že dnes je keltskoanglosasický rozverný svátek mrtvol Halovín a křesťanský svátek mrtvých dušiček. Každý z nás má své mrtvé dušičky a ujišťuji Vás, že my všichni jak tu jsme, jsme potencionální mrtvé dušičky. Je to vědecky dokázáno a nemusíte se hned rozčilovat i když mě to sere taky. Sejdeme-li se na onom světě, je pouze otázka víry. Seriózně se tím zabývali už neandrtálci. I sloni se vyděsí, narazí-li na kosti svých soukmenovců. Reinkarnace je rovněž věc víry a jak známo dá se věřit i vědeckému komunismu. Jsem sice zvědavý, ale nespěchal bych, abych se dozvěděl nebo nedozvěděl jak že to vlastně funguje a budeme-li se milovat a nenávidět dále i bez pomějivého a smrtelného futrálu na duši a pokračovat v nedokončených diskusích. Jsme prý civilizovaní, vzpomeňme tedy i svých padlých profesních kolegů od Tvůrce Věstonické venuše, až po ty, které jsme dobře znali...

Prosím Vás, abyste povstali a minutou ticha uctili své soukromé i naše společné mrtvé dušičky.

Děkuji Vám a přeji Vám, aby Vám snad vkusně upravená kravská mrtvolka chutnala, vegetariány upozorňuji, že nejen fauna, ale i flóra je tvoreček Boží a je neethické a neesthetické ji požírat, neřknu – li vyměšovat. Bez problémů lze vystačit pouhým očucháváním květin, nejlepší jsou umělohmotné trvalky. A tak vesele s velmocenským optimismusem do zbytku života. Howgh Zdeněk Mězl.

S dílem Zdenka Mězla se můžeme setkat na probíhající výstavě (do 30. 12. 2004) „Rekapitulace“ v galerii Hollar.

Kongres FISAE – Wels 2004

A JAK DÁL?

Bylo potěšujícím zjištěním, že se kongresu zúčastnilo 16 českých přátel exlibris, včetně 5 umělců (Alexandov, Brázda, Hlavatý, Manojlín, Suchánek), kteří si mohli sami udělat obrázek o mezinárodním kongresu.

Rakušané byli laskavými a přátelskými organizátory, kteří se snažili, aby účastníci byli spokojeni. Příští kongres v roce 2006 se bude konat ve švýcarském Nyonu a já nepochybuji o organizačních schopnostech nového prezidenta FISAE ing. Durcha a diplomatickém umění Benoit Junoda, sekretáře kongresu, kteří jistě připraví světový kongres, po všech stránkách úspěšný.

Kongres 2008 se bude konat daleko, v Pekingu, kam se nedostaneme tak lehce a tak lacině jako do Rakouska, Švýcarska nebo Německa. Nutno však dodat, že Číňané si kongres zastlouží, ucházeli se o něj již před osmi léty a v r. 2002 jim ve Friedrikshavnu předsednictvo FISAE slíbilo, že jim na r. 2008 kongres přidělí. Však také do Rakouska přijelo 39 Číňanů a 6 delegátů z Tajvanu, podle vizitek, všichni byli umělci, a podle exlibris, která měnili, velice kvalitní. Výměna exlibris s nimi, bez ohledu na jazykovou bariéru, byla více než příjemnou. Nebylo žádných výhrad typu „měním pouze autora za autora“, „techniku za techniku“, naopak, obdrželi jste 3 x více exlibris než si dotyčný sám vybral. A ještě srdečný úsměv k tomu, který potěšil, zejména byl – li od půvabné štíhlé Číňanky. V době, kdy se ve světě sbírají převážně exlibris od Gažoviče, Janovanka, Zujeva, Richterové, Suchánka aj. překvapili Číňané tím, že si vybírali listy od Antonové, Cinybulka, Kláště, Komárka, Kotrby adal., kteří vždy byli, a dosud jsou, předmětem zájmu především českých sběratelů. Čínští umělci dobře poznali jejich uměleckou hodnotu a dávali přednost těmto lístkům před různými kombinovanými technikami a nesmyslnými šrafurami.

Na tomto kongresu se ve větší míře objevila choroba, kterou jsem nazval „morbus gegenus – gegenus“, což znamená „měním tyto listy pouze za listy téhož autora“. Tato choroba vzniká finančními rozdíly v cenách za pořízení exlibris, takže nelze měnit exlibris od umělce, jenž požaduje za exlibris 1000,- € nebo méně za exlibris, jehož tvůrce žádá 1100,- € nebo více. A je pochopitelné, že majitel tohoto velmi drahého exlibris je patřičně pyšný a dává to svému okolí najevo. Bohužel, gegenus – gegenus má za následek vznik bariéry mezi sběrateli, omezuje sběratelskou činnost, poněvadž majitel těchto listů si exlibris vymění mezi sebou, odmítají je měnit za listy jiných, sebelepších grafiků a pokud ten jejich umělec přestane tvořit, zbytek nákladu je uschován a mizí ze světa. Tak tomu bylo před lety s exlibris od A. Brunovského, dnes jsou to listy Gažoviče, Jakovenka aj. Avšak pozor, tato choroba je nakažlivá a jak jsem zjistil, je přenosná i na české sběratele.

Kongres umožnil v přílehlém baru a výstavních sálech popovídat si a diskutovat o mnohých otázkách. Využil jsem i této příležitosti a hovořil jsem na téma „budoucnost sběratelství“ s p. Deckerem, který řídil panelovou diskusi na toto téma, Lembitem Löhusem, estonským tvůrcem známek a grafiky, dr. Premstallerem, dr. Hillerbrandem a dalšími. Shodně jsme dospěli k závěru, že ať se nám to líbí nebo ne, „neviditelná ruka trhu“ vstoupila i do sběratelství exlibris, takže nám hrozí nebezpečí rozdělení sběratelské obce do kategorií daných finanční silou jejich členů, což by mohlo mít za následek narušení vzájemných přátelských vztahů. Na druhé straně věřím v přátelství a slušnost. Většina sběratelů je propojena vzájemnou úctou, dlouhými lety prožitými na sjezdech a kongresech a velkými osobnostmi ryzího charakteru: dr. Kunze, dr. Premstaller, dr. Hillerbrandt, prof. Carlone, pa-

ní Beumontová, ing. Burch, Mota Miranda, Gordon Smith adalší. Tato generace může nově přichozím sloužit za vzor a může je ovlivňovat. A „pseudoexlibris“? Odmítli jsme snahy předepisovat komukoliv, ať sběrateli či umělci, jak má exlibris vypadat, komu nesmí či smí být připsána, zda musí být malá či velká, černá či barevná. Jsme proti tomu, aby tato exlibris byla „pronásledována“ nebo dokonce „vyháněna“ z výstavních síní, poněvadž o tom, jak má, může a smí exlibris vypadat rozhoduje jeho objednatel a jeho tvůrce! Nikdo jiný. Jedním kritériem pro posouzení exlibris je jeho umělecká hodnota.

Kongres se mně líbil. Sál hučel jak včelí úl, sběratelé poletovali jako pilné včeličky a vyměňná exlibris pečlivě ukládali do tašek, obálek a krabic. Nálada byla skvělá, tváře úsměvné a já jsem si přiznal, že nejkrásnějším zážitkem na kongresu je jeho atmosféra.

V příštím roce se nebude konat světový kongres, ale v Norimberku, blízko našich hranic, bude uspořádán sjezd Německé exlibristické společnosti. Bylo by žádoucí, aby i tam byli zastoupeni čeští sběratelé a umělci, ti především. Je již čas vrátit se na přední místa té pomyslné tabulky vítězů a ukázat, že česká grafika stále patří do světové extratříd.

PhDr. Ivo PROKOP

WELS - VYDAŘENÝ VÝLET

Tak silný zážitek jsem měla 16. 7. 2004, že jsem se několikrát ve spánku ocitla v Kongresové hale v rakouském městě Welsu a měnila a měnila.

Sny byly báječné, viděla jsem i spoustu zajímavých lidí a grafik. Takže ten, kdo odmítl se zúčastnit našeho zájezdu, přišel o mnoho. Skvělý pan Velebil, řidič s Fordem Tranzitem, na nás čekal v 5.30 na I. P. Pavlova a v 10.00 hodin jsme po příjemné cestě plné povídání o grafice a výtvarnících vstupovali na kongres, kde nás čekala taška plná nádherných katalogů (Triennale Bratislava 2004, Wojciech Jakubovski – Malbork–Wels, 100 let rakouské společnosti grafiků, a katalog z Kongresu v Ankaře.

Odpoledne jsme si odpočinuli při procházce starým a příjemným Welsem a opět měnili a prohlíželi grafiky, které u nás nejsou k vidění. Měla bych jmenovat alespoň dva výtvarníky, kteří mě oslovili nejvíce. Precizní Konsantin Kalinovič a jeho spojení minulosti s přítomností a Tadeusz Szumarski, jehož práce jsou dokonalé a navíc nás spojuje sběratelská vášeň k tématice Dona Quijota.

Doufám, že příště při takové příležitosti nás bude více, kteří využijí nabídky spolku a nebudou litovat času ani peněz (jako my všichni zúčastnění) .

Eva NAVRÁTILOVÁ

ZEMŘEL JAROSLAV ČERNÝ

V polovině prázdnin nás zastihla smutná zpráva, že z našich řad navždy odešel jeden z nejstarších členů Spolku. Pan Jaroslav Černý se narodil v Pacově 20. května 1914. Byl vrstevníkem a přítelem Vladimíra Bujárka, spolu chodili do Sokola a V. Bujárek jej již před válkou přivedl mezi sběratele a do SSPE. Okupace nedovolila, aby dostudoval Vysokou školu umělecko průmyslovou ani politologii. Celý život pracoval jako novinář, nejdéle v časopise Náš rozhlas a věnoval se portrétní a reportážní fotografii. Byl osobním přítelem Jiřího Švengsbíra a byl to také on, kdo mu zprostředkoval tvorbu dlouhé řady novoročenek pro Škodaexport. Knižní značky pro něho vytvořili kromě dnes zapomenutých Jaroslav Vodrážka, Vítězslav Fleissig a také holandský rytec Wim Zwiers. Jaroslav Černý byl velmi laskavý a vzdělaný člověk, zemřel v Praze 20. července 2004. MH

DLOUHÁ CESTA PŘÁTELSTVÍ

Šermíř, právník, historik umění, badatel a sběratel
Vratislav Janda se dožívá 75 let.

Blíže jsme se poznali někdy v r. 1948 na jakémisi šermířském soustředění. Tenkrát Vráta šermoval v Českém šermířském klubu v Týnské ulici, rád jsem tam za ním chodil, bylo to velice romantické procházet touto úzkou uličkou, matně osvětlenou plynovými lampami, šavli v podpaží, s dívkou po boku.

Vráta byl kordista, ale uměl dobře šermovat i fleret a šavli a jako levák byl nepřijemným soupeřem. Byl čtyřnásobným mistrem ČSR v kordu a jednou vyhrál i mistrovství ČSR ve fleretu, o titulech ze soutěží družstev nemluvě. Opět jsme se sešli po vojně, v nejstarším a nejslavnějším klubu ČŠK Riegel, jemuž jsme zůstali věrni až do dnešních dnů. Postupem let jsme odkládali zbraně, chápali se per a začali bafuňat. Já se stal předsedou klubu, Vráta předsedou Českého šermířského svazu a společně jsme zasedali v předsednictvu Československého šermířského svazu.

Za svou práci a sportovní úspěchy získal Vráta titul mistra sportu, byla mu udělena Tyršova medaile a před dvěma lety byl jmenován čestným členem Českého šermířského svazu.

V roce 1952 ukončil Vratislav svá studia na právnické fakultě a začal pracovat na ministerstvu kultury, kde se zabýval právní a správní problematikou umění a kultury v širším společenském kontextu. V roce 1957 se stal ekonomickým náměstkem v Národní galerii v Praze, to již studoval obor teorie a dějiny umění na filozofické fakultě u prof. Květa, Pešiny a Kotalíka. Ve své funkci se seznámil s ředitelem Drážďanské galerie Maxem Seydewitzem, který ho požádal, aby mu pomohl s pátráním po dílech, která se z Drážďanské galerie ztratila po válce, což se později rozrostlo o pátrání po soupisech uměleckých předmětů, které za války nacisté odváželi z okupovaných zemí. A tak se dr. Janda stává badatelem a detektivem v cizí zemi, jemuž se nakonec podařilo získat dokumenty z tzv. Führerauftrag Linz, kam byly odvezeny předměty z Estenské sbírky z Konopiště a nalézt svědky a zaznamenat jejich výpovědi o hledání a identifikaci těchto předmětů v sekundárním uložení v Salzkammergut. Choť dr. Seydewitze Ruth ve své knize o nacistických loupežích kulturních statků děkuje dr. Jandovi za jeho práci v této oblasti. Tímto však Jandova spolupráce se Státními sbírkami v Drážďanech neskončila.

Spolupracoval s kurátorkou dr. Brandtovou na uspořádání sbírky miniatur a zapojil se do propagační činnosti, je autorem překladů (Průvodce Drážďanskou galerií, Sbírka porcelánu, Sbírka starých mistrů, Zwinger, zámek Moritzburg a dal.). V r. 1962 ukončil svá studia na fil. fakultě a v témže roce vyšla jeho kniha „Český miniaturista Josef Zumsand“.

Po roce 1965 působil dr. Janda v Ústavu státu a práva ČSAV, v Ústavu pro výzkum kultury a v letech 1983 – 1995 byl poradcem vlády ČR.

Výčet jeho činností by nebyl úplný, kdybych opomenul jeho pedagogickou činnost (maturitní studium muzeologie, konzervátorství a restaurátorství), kdybych zapomenul na to, že řídil a redigoval řady odborných publikací (Problémy sbírkové evidence), že se dlouhodobě věnoval legislativní činnosti, že byl autorem více než 100 článků a odborných studií, učebnic „Správa obcí“, „Právní normy v kultuře“ a další.

W. Jakubowski

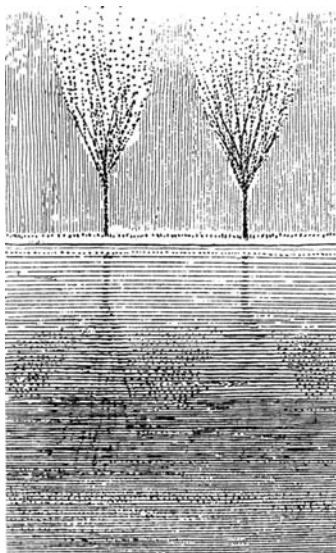
Dr. Vratislav Janda je nadšeným sběratelem – všeho! Od roku 1952 je členem našeho spolku, sbírá staré tisky, bibliofilie, známky, odznaky..., rád se obklopuje krásnými objekty. Má hodnotnou sbírku starých šermířských knih („fechbüchů“), zcela jistě má Knihu Talhoffervu, má Morazza, Agrippu, možná, že má i Lebkommerovu knihu o šermu mečem a tesákem z r. 1529, kterou ilustroval A. Dürer. Tu sbírku budoval od svých studentských let, nelitoval času ani peněz, věděl co chce a šel vědomě za svým cílem.

Vlastně – on vždy věděl, kam chce, za čím má jít a co pro to musí udělat. Z domova si do života přinesl přísné mravní zásady, byl vždy přímý, poctivý a korektní.

Asi jsem nenapsal vše, co vím o životě a práci svého dávného přítele Vratislava. Také již trochu zapomínám, ale rád vzpomínám na naše společné cesty po Evropě, na ty spanilé šermířské jízdy, na jeho vyprávění o kulturních pokladech ve městech, kterými jsme procházeli, leč mnohdy se mně data pletou a vzpomínky splývají. Ta léta společně prožitá nebyla marná, byla to „doba her a malin nezralých“, po níž přišla období plná hořkosti a zklamání, kterou jsme také dokázali překonat.

Nyní nás očekává „čas růží“, přeji Ti, abys těch růží natrhal plnou náruč. Vše nejlepší k Tvým narozeninám a –díky za Tvoje přátelství!
Ivo PROKOP

CENA VLADIMÍRA BOUDNÍKA ZA ROK 2003

Marie Blabolilová

Od roku 1995 je dřívější nadací a dnešním občanským sdružením Inter-Kontakt-Grafik každým rokem udělována v záhlaví uvedená prestižní cena za významný grafický přínos. Za rok 2003 ji obdržela Marie Blabolilová (1948) z Prahy. Předseda soutěžní poroty Richard Drury (Ateliér 11/04, str.6) o ní říká, že „kontemplativní povaha její práce svědčí o neokázalém zkoumání vnitřní topografie lidské psychiky.“ A dále, že díla Blabolilové „ve své ryzí introspekci a oproštěnosti od jakéhokoliv nadbytečného patosu přináší předmětný mikrokosmos a hluboké humanistické sdělení o velkých otázkách naší existence“. Vyjadřuje se nyní především technikou čárového leptu. Podle Venclova „Českého exlibris“ (2000) zhotovila jen 5 knižních značek, kterýžto počet již více nerozhojnila. Ze zmíněných exlibris již žádné nevlastní a tak představená ukázka její současné tvorby je volný grafický list. Ukázku exlibris Marie Blabolilové však můžeme najít v katalogu „Osmého trienále exlibris Chrudim 1996“ na straně 27. Jch

PŘEČETLI JSME

V článku Skrytá nebezpečí od p. Jaroslava Maška v časopise Týden 20/2004 ze dne 10. 5. 2004 se uvádí: „Kvůli novým technologiím je téměř ochromen trh s grafickými listy. Moderní přístroje dokážou napodobit prakticky cokoli, a pokud falzifikátoři použijí starý papír, který je snadno k sehnání, nepomůže ani chemická analýza. Lidé především na počátku devadesátých let nakoupili mnoho falešných grafik signovaných těmi nejzvučnějšími jmény.“
REDAKCE

S BRONISLAVEM MALÝM O PŘÍLEŽITOSTNÉ GRAFICE, PÍSMU A TYPOGRAFII (1)

(Uveřejňujeme 1. část zajímavého rozhovoru, který shrnuje názory akad. mal. B. Malého a doc. S. Vencla.)

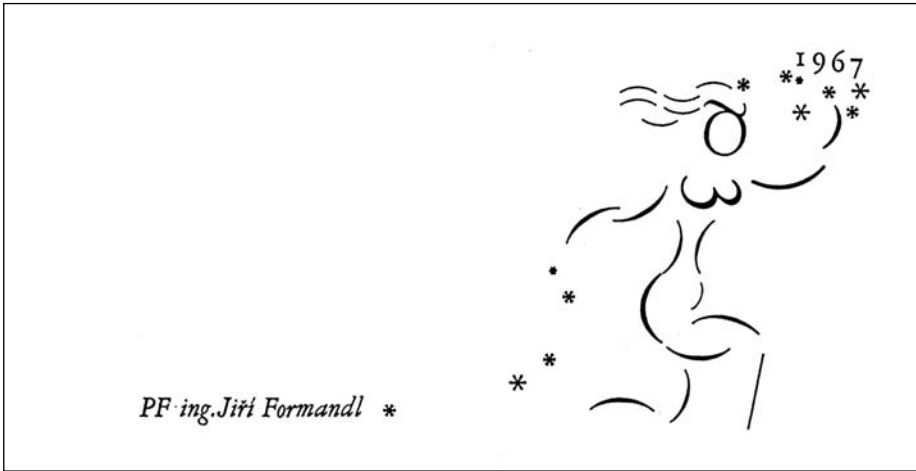
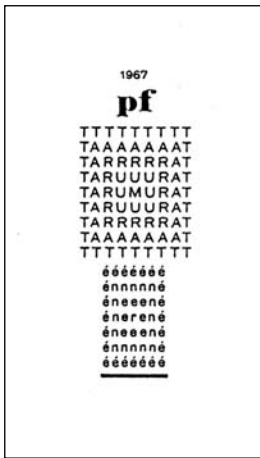
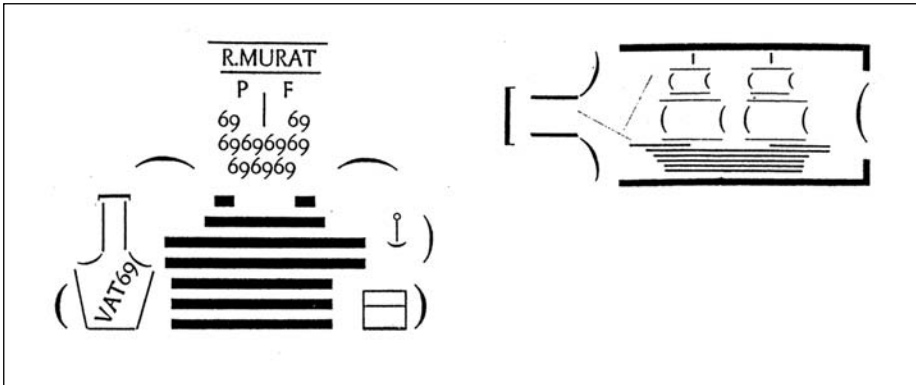
Akademický malíř Bronislav Malý, žák prof. Františka Muziky, je nejen dlouholetým členem SSPE, ale navíc i sběratelem druhé generace. Kromě záznamu v monografii České exlibris (Hollar, Praha 2000, str. 82), že od 50. let realizuje písmová a typografická exlibris a novoročenky, že je autorem původního písma Cantoria (Moderní české písmařství, katalog výstavy, Praha 1969), že upravoval knihy, působil pedagogicky, však víc nevíme. Proto loňskému jubilentovi položím pár otázek alespoň dodatečně.

● *Můžete krátce shrnout Vaše odborné školení a profesionální uplatnění?*

BM: Narodil jsem se 20. února 1933 v Praze. Z kvarty gymnazia jsem odešel a vyučil se ocelorytce. V roce 1952 jsem byl z důvodu omezení výroby propuštěn z továrny na zlaté a stříbrné zboží a poslán jako soustružník do výroby. Mezitím jsem složil zkoušku na Vyšší školu uměleckého průmyslu. Po příchodu do školy, písmař Josef Solar mne poslal k prof. Jaroslavu Vodrážkovi, čehož jsem ale nikdy nelitoval. Prof. Vodrážka se ukázal výborným pedagogem, všestranným umělcem a navíc člověkem mimořádně laskavostí.

Ještě před maturitou jsem byl roku 1955 po zkouškách přijat na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou, a to do atelieu prof. Františka Muziky, v němž jsem našel celoživotní vzor, učitele a rádce. Pan profesor byl především malířem evropského formátu, od mládí však pracoval i jako knižní grafik, ilustrátor i karikaturista pro řadu nakladatelství, výrazně se uplatnil jako scénograf pro naše čelná divadla. Mimo to po desetiletí shromažďoval materiál k dějinám latinkového písma pro monumentální dvousvazkové dílo „Krásné písmo“. Měl jsem to štěstí, že jsem s několika spolužáky směl při přípravě této knihy pomáhat. Muzikovy bohaté zkušenosti se samozřejmě promítaly do jeho pedagogické činnosti, jíž se věnoval příkladně. Absolvoval jsem u něho v roce 1961 návrhem písma Cantoria. Pak jsem byl nucen nastoupit dvouletou prezenční službu a teprve poté jsem se začal živit knižní grafikou. V roce 1964 jsem se stal aspirantem na VČUP v Praze, nově jsem překreslil knižní písmo Cantoria a vyryl je do ocelových razníků velikosti 14 bodů, z nichž bylo písmo v roce 1968 odlito (kromě toho toto písmo vyšlo v r. 1972 na suchých obtiscích firmy Transotype). Mimo aspiranturu jsem v roce 1966 navrhl písmo Campana (v soutěži v USA bylo vybráno k realizaci, k níž pro právní potíže při uzavírání smlouvy bohužel nedošlo). V oblasti knižních úprav jsem pracoval zvláště pro Artii a Státní pedagogické nakladatelství (tituly „Šťastný princ“ Oskara Wilda a „Barokní kresba“ Pavla Preisse, vydané v mnoha jazykových mutacích, získaly ocenění v soutěži Nejkrásnější knihy roku 1968 a 1979). Vedle toho jsem realizoval diplomy pro Akademii věd a jiné instituce, faksimilia historických listin pro muzea, Státní ústřední archiv, francouzské Národní shromáždění a zvláště pro náš Parlament (naposled desky pro Ústavu ČR a dva prezidentské sliby); nyní se tyto dokumenty vyrábějí na počítačích.

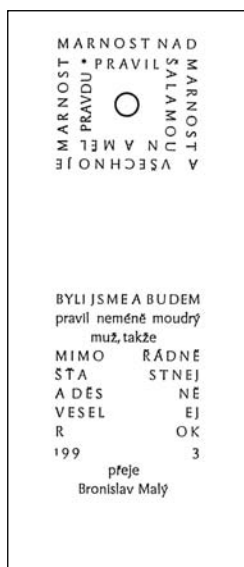
Po provedení akcentází písem pro firmu Transotype jsem v roce 1975 získal profesuru na Střední průmyslové školy grafické, kde jsem pak působil 10 let. V 90. letech jsem krátce externě přednášel písmo na Institutu výtvarné kultury univerzity v Ústí nad Labem a nyní je vyučuji na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze.

• Čtenáře Knižní značky zvláště zajímá Váš vztah k tvorbě příležitostné grafiky. Částečně se poučíte z ilustrací, doprovázejících tento text: z nich je patrné, že půvab typografických lístků spočívá někdy ve zpracování zdánlivě neohebného materiálu do poetických až elegantních kompozic, které mohou dokonale charakterizovat majitele, jindy vyjadřují grafický vtip nebo vhodně vybraným kratičkým citátem zdůrazní hlubokou myšlenku. Nakonec nesnadná otázka: jak se pozná dobrá typografická práce?

BM: Exlibris jsem se věnoval víc v mládí, nyní se spíše jen příležitostně účastním výstav a soutěží; od roku 1958 si navrhuji vlastní novo-

ročenky, rovněž písmařské. Odhaduji, že jsem provedl několik desítek exlibris, pozvánek i svatebních oznámení a asi stejné množství (kolem 40) novoročenek, a to jen pár pro sběratele, většinu pro přátele.

Definovat dobrou typografii není snadné, není totiž jen jedna. Všechny však spojuje sdělnost, strukturovanost, čistota, přehlednost, lapidárnost, uspořádanost, užití výhradně typografických prostředků, také stručnost, přiléhavost prostředků a cílů, zkratka funkčnost, ale v neposlední řadě pak upřímnost. Všechny dobré typografické práce jsou prosty přezdobenosti až bezradné přepřacnosti, ztráty ohledu na smysl publikace, sebestředné chlubitosti a samoučelné předvádivosti.

• Mezi sběrateli příležitostné grafiky patříte k výjimkám, I protože jste svou zálibu vlastně zdědil. Díky pečlivému kronikáři našeho hnutí O. Hradečnému (Zprávy SSPE 1964, č. 57 – 59, str. 15 – 16) víme, že Váš otec Adolf Malý (1906 – 1964), vyučením sklenář, jenž se stal redaktorem odborného sklenářského tisku, funkcionářem Jednoty sklenářských společenstev a ředitelem učňovské školy, rozvinul za první republiky své široké sběratelské zájmy v oblasti filatelie a porcelánu a své umělecké sklony uspokojoval jako úspěšný fotoamatér, jehož práce získaly na zahraničních výstavách řadu medailí. Po válce se cele oddal sběratelství grafiky a exlibris. O jeho dobrém vkusu svědčí sběratelský zájem zejména o Váchala nebo knižní značky, které si pořídil od J. Švengsbíra, P. Šimona, V. Cinybulka aj. S příležitostnou grafikou jste se tedy pasivně seznámil již v dětství, kdy jste však začal sám sbírat a kdy jste se stal členem SSPE?

BM: Do SSPE jsem pod otcovým vlivem vstoupil v roce 1958, tedy před více než 45 lety. Jako sběratel jsem se specializoval na typografickou a písmařskou příležitostnou tvorbu (Oldřich Menhart, Vojtěch Preissig, Alois Chvála, Vladimír Vinter), které jsem se věnoval i autorsky. Mezi členy SSPE se mými vzory stali zasloužilí, dnes již legendární sběratelé typingu. Oty Hradečného, Rudolfa Klinkovského a Vladimíra Bujárka.

(Pokračování v KZ 4/2004)

PŘÍPAD JOSEFA LHOTY

Před časem jsme měli v KZ „seriál“ o výtvarnících tvořících exlibris, postižených válečnými událostmi. Zatím poslední díl vyšel v KZ 4/98, 8–9. Když jsme v KZ 4/02, 82 v „zajímavých exlibris“ připomenuli jméno Josefa Lhoty v souvislosti s JUDr. Reslerem a K.H. Frankem, zaslal nám náš člen pan Mirko Riedl z Brna novinový výstřížek, ze kterého bylo zřejmé, že Lhota prožil zvláštní protektorátní období. Řekněme si tedy o Lhotovi pár slov, i když tentokrát šlo o válečné „postižení“ na druhé straně barikády.

Josef Lhota se narodil 12. března 1895 v Rakovníku. Po gymnáziu šel na UMPRUM a v akademii byl žákem prof. Pirnera. Jeho děd Antonín působil na malířské akademii a jeho otec Augustín učil na rakovnickém gymnáziu kreslení. Oba byli vlastenci. V roce 1919 udělal Lhota sám např. podobiznu Masaryka. Když však k nám přišli Němci, jakoby v jeho duši vyvstaly nečekané a skryté proudy. Nacistické hnutí jej okouzlo tak, že v roce 1940 založil v Rakovníce nechvalně známou „Vlajku“ a dotáhl to v ní z místního a přes okresního na krajského vedoucího. Založil tam také „Mládež Vlajky“ a „Pracovní frontu“ a v „Technische Nothilfe“ se stal „Oberwahmeisterem“. „*Vzduch začíná vonět svěžestí, nesylyte, že země duní. To pochodují stateční a hrdí chlapi, kteří vyšli vybojovat lepší zítřky*“. Slovník má hutný. Masaryk je „Žid Redlich“, Beneš „hnusný mužik“ a bývalé Československo „*zpuchřelá stará loď*“. Své dopisy končí „*Uhněte z cesty – dokud je čas*“ a „*Vůdci zdar!*“. Vše to působí nějak divně. V tu dobu nebyl již žádný mladík, u kterého by mohl být snad pochopitelný nějaký zápal v duši, který by se dal v dobré víře snadno na něco nachat. Štval své okolí vylepováním vlajkařských plakátů, které mu byly strhávány, žádostmi o roztavení Masarykovy broznové sochy a použití materiálu pro válečné účely, spoluprací a donášením na Sicherheitdienst atd. Samozřejmě, že si to u obyvatel Rakovníka pěkně rozlil, a tak není divu, že byl po válce vzat do vazby a byla na něj podána žaloba. Mimořádný lidový soud jej soudil, že v době zvýšeného ohrožení republiky, propagoval fašismus „s úmyslem rozvrátit mravní, národní a státní vědomí čl. lidu“ a že spáchal zločiny podle tří paragrafů. Dvou proti „státu“ a třetího mimořádně nebezpečného – za zločin udavačství. Pokud by se prokázalo, že kvůli němu někdo přišel o život, skončilo by to pro něj fatálně. MLS v tom byly nemilosrdné. Přiznal však jen, že spolupracoval s kladenskou SD, donášel ji zprávy o náladách obyvatelstva (ze strachu) a nakonec podezření, že udal jednoho dělníka rakovnické šamotky gestapu, který pak během dvou měsíců zemřel ve smrtelném koncentračním táboře v Mauthausenu.

Při soudním líčení se objevila svědectví, že se před ním nebáli mluvit lidé tak, že kdyby chtěl, mohl by je udávat. Jindy prý pomohl zachránit někoho před prací v Říši. Nejsmutnější zní svědectví o tom, co odpověděl, když mu přátelé vytýkali, že přestal malovat a že by si mohl v tu dobu vydělávat pěkné peníze. Je třeba převést národ do lepších časů, vydělané peníze by jej nemohly těšit, kdyby národ zůstal v neštěstí. Co k tom dodat? Necítil se být i on – „vlastencem“? Válečné poškození jen v jiném směru?

MLS mu dal dne 24. dubna 1947 dvacet let. Lhota si několikrát podal žádost o milost a propuštění. V posudku k této žádosti se uvádí: „*ukázněný, pokrokovou literaturu nečte, ve volných chvílích maluje plakáty*“. Nakonec byl dne 30. května 1955 podmíněčně propuštěn. Zemřel v roce 1982. Chválův soupis Lhotových exlibris vyšel v r. 1941. Vytvořil 41 exlibris, většinou perokreseb rozmnožených zinkograficky, jen několik litografií a dokonce dvě heliogravury. Ze seznamu je zřejmé, že s tvorbou exlibris skončil v roce 1931.

Josef CHALUPSKÝ

KNIŽNÍ ZNAČKY MARIE EXNER VON ESCHENBACH

B. Lifka ve své vynikající monografii *Exlibris a supra-libros v českých korunních zemích v letech 1000 až 1900* (SSPE Praha 1980, str. 180 – 181 a 184 – 185, pozn. 437a s lit.) popsal mezi stovkami starých českých heraldických exlibris i jednu knižní značku Marie Exner von Eschenbach, rozené hraběnky Dubské (13. 9. 1830 ve Zdislavicích – 12. 3. 1916 ve Vídni), která zobrazuje průhled od psacího stolu do parku, zarámovaný renesančním portálem s erby Exnerů a Dubských nad ním; lístek nese vlevo dole autorskou značku L. H. (jde o zinkografii 85 : 57 mm, hnědý tisk na šedém papíru s lepem). Na druhé a skromnější exlibris z téže knihovny upozornil nedávno V. Pospíšil (*Knižní značka 2/2003*, 45). Oba lístky pocházejí z různých období po sňatku majitelky (ten jednodušší zřejmě vznikl dříve, ten výpravný pochází z doby až po vydání, resp. Úspěchu díla *Das Gemeindegeld*) a dokládají péči vlastníka o knihovnu, jejíž části jsou uloženy dílem v pamětní síni ve Vídni, dílem v zámku v Lysicích.

Marii Exner von Eschenbach neproslavilo sběratelství hodin a k němu se vztahující publicistika, ale její literární tvorba: od 60. let psala dramata, od 70. let povídky a romány, až posmrtně vyšly její deníky; souborná vydání jejího díla mají několik svazků. Je významnou a oblíbenou představitelkou rakouské realistické prózy druhé poloviny 19. a počátku 20. století s důrazem na sociální problematiku. Náměty jejích děl pocházejí vesměs z milované rodné země, kde se nechala i pohřbít. Jakkoli psala německy, cítila se ve smyslu zemského patriotismu Moravankou. Její tvorba je stále vydávána, překládána a s potěšením i čtena; její jméno neschází od poslední třetiny 19. století v encyklopediích a slovnících (např. *Ottův slovník naučný VIII*, 356, a *Dotatky II/I*, 339 s lit.). V roce 1995 bylo v Kroměříži uspořádáno česko – rakouské sympozium o jejím životě a díle (cf. *Sborník F. Valouch aj. Starek, ed.: Marie von Exner Eschenbach. Život a dílo*, Brno 1999, 109 stran a 8 příloh, s lit.); na internetu (např. <http://tinweb.ucl.cas.cz>) lze nalézt asi 120 bibliografických odkazů na různá vydání jejích prací, z toho na několik desítek českých překladů, atd.

Nevím, zda majitelka neutilizovala ještě nějaká další exlibris nebo jiné způsoby označování knižního majetku. Každé event. upozornění na ně bude mít pro paměť našeho společenství trvalou cenu. Vzhledem k tomu, že české exlibristické písemnictví má již více než stoletou tradici, je navýsost žádoucí, aby dnešní i budoucí autoři respektovali dosavadní poznatky, aby využívali alespoň hlavních standardních informačních zdrojů (např. rejstříku Lifkovy monografie, rejstříků našich exlibristických periodik, encyklopedií, slovníků umělců, internetu apod.), aby publikovaná data byla co možná úplná, ověřená, uspořádaná.

Samozřejmou složku kultivovaného projevu tvoří jen péče o obsah (tj. přínos) sdělení, ale i o strukturu a sloh příspěvku včetně interpunkce, korektur překlepů jako 1963 místo 1863 atd. až po volbu sdělného (konkrétního) názvu příspěvku, usnadňujícího jeho budoucí vyhledání (např. nadpis „Zajímavá exlibris“ nese méně informací než „Havran z básně E. A. Poe v exlibris“, přesnější než „Sjezd DEG“ je nápis „Sjezd DEG 2003“, nevýmluvný titulěk „Heraldické exlibris“ lze účelně nahradit názvem typu „Knižní značka generála Laudona“ apod.).

SI. VENCL

ZAMYŠLENÍ NAD GRAFIKOU JOSEFA DUDKA

EXL. M. Battolla, C3+C7,
120:75. 2003.

Jak jednoduché a zároveň složité je to, když výtvarník – grafik soustředí své umělecké snažení na zobrazování krásy ženského těla. Na svou stranu si okamžitě získá převažující mužskou část sběratelů a milovníků grafického umění. Současně však vstupuje na časově proměnnou a objektivně nedefinovatelnou hranici oddělující lidskou lásku a živočišný pud. Zobrazování ženského aktu v novodobém umění od renesance po dnešek je prubířským kamenem každého umělce v konfrontaci se subjektivními pocity diváků. Do této hry umění a erotického náboje úspěšně již po staletí vstupuje lidsky srozumitelná, eroticky otevřená a dramaticky krutá řecká a římská mytologie.

Tento renesanční vliv je na první pohled patrný také na grafických dílech Josefa Dudka. Odešel od svého počátečního „destruktivního“ zobrazování žen, jako mechanických strojů ukrytých v navenek krásném těle, takže na grafikách z posledních let vidíme pouze krásné, tajemné, hrdé a nedostupné ženy.

Grafiky Josefa Dudka uchvacují precizním provedením, jemnou kresbou a zobrazením ženy v konfrontaci s přírodními, mytologickými a dramatickými náměty. Ženy nedotčené dramatickým dějem v jejich okolí zůstávají nositelkami života, klidu a jistoty.

Těžko si dovedeme představit jak obtížné je v malém formátu dosáhnout dramatické působnosti kresby a jemného zobrazení ženské krásy.

Tvorba exlibris Josefa Dudka není rozsáhlá. Vytváří pouze několik exlibris ročně. Převážně používá techniku leptu v kombinaci s mezzotintou. Majiteli exlibris jsou čeští i zahraniční sběratelé, kteří oceňují jeho nevšední grafické umění.

Všechno nebo nic je název exlibris pro plzeňského lékaře MUDr. V. Heřmana, kde krásná dívka drží v levé ruce jablko a v pravé ruce okřídleného hada. Záleží jen na nás jak se rozhodneme.

Na chvíli a na věky je autorův název exlibris pro Jiřího Hrušku, ze kterého se na nás dívá krásná dívka omývaná příbojem v jejímž pozadí je loď s mužskou postavou v ráhnoví v blízkosti skalních útesů.

Loď bláznů se nazývá exlibris pro B. Rath, kde dívka drží v ruce klíček pro natahování dětských hraček – svalnatých mužů tančících na palubě lodi. Původní kniha *Loď bláznů*, která je zde připomínána, vyšla v roce 1494 v Basileji.

EXL B. Rath, C3+C7, 73:109. 2002.

Jejím autorem je Sebastian Brant a ilustroval ji Albrecht Dürer. Obsahem knihy je alegorická loď proplouvající s pestrá posádkou mořem všeobecného lidského nerozum, pošetilsti, zhovadlosti i zvůle. Je zde pamatováno i na čtenáře knih.

Exlibris M. Battolla nazvané autorem Beatrice zobrazuje krásnou dívku a gryfa, fantastní zvíře, zpola ptáka a zpola okřídleného lva s orlím zobákem a drápy. Beatrice z florentského patricijského rodu Portinari (1266 – 1290) byla láskou z mládí Dante Alighieriho, který ji ve svých básních oslavoval.

Na exlibris R. Kabelitz nazvaného Velký sběratel pozoruje dívka zobrazení císaře Rudolfa II. od Arcibolda Giuseppe sestavené z plodů a květů. Můžeme si pouze domýšlet tuto konfrontaci krásné dívčí tváře a portrétu všemocného (nebo nemocného?) císaře.

Josef Dudek, grafik, ilustrátor a pedagog, se narodil 5. ledna 1954 v Šumperku. Dětství prožil v obcích Vacetín a Radnice a v Olomouci. V Olomouci vystudoval strojní průmyslovku a v letech 1972 až 1977 pedagogickou fakultu University Palackého, kde byl žákem E.

Viklického, J. Jemelkové, V. Ruska, D. Janouška a Z. Příkryla. Mimo své pedagogické působení se soustavně věnuje grafické tvorbě. Uspořádal přes třicet samostatných výstav a zúčastnil se více jak sta kolektivních výstav. Ve spolupráci s galerií Pod podloubím v Olomouci vydal v roce 1983 soubor 13 grafik s doprovodným textem dr. Viléma Stránského. V roce 1995 vytvořil grafický cyklus na antické téma Legenda o Bellerofontovi. Jeho grafické práce jsou známé v Evropě, USA, Kanadě, Egyptě, Thajsku a Japonsku. Za tvorbu exlibris a volnou grafiku získal několik ocenění: Rawicz 1986, Utrecht 1986, Sint Niklaas 1987, Caudebec 2000. Věnuje se rovněž keramice a tvarovému návrhu nožů společně s mohelnickým nožířem Jaroslavem Brixim. Pro hudební skupinu Madalen skládá texty písní. Zajímá se o buddhismus a kulturu Indie a Tibetu. Východní země také několikrát navštívil. Je členem Syndikátu výtvarných umělců, Asociace volné grafiky a Spolku sběratelů a přátel exlibris. Bydlí v Praze 10, Janovská 393.

Jan LANGHAMMER

*EXL MUDR. V. Heřman, C3,
111:65. 2002.*

VOJTĚCH CINYBULK – IN MEMORIAM

Již deset let nejsou mezi námi: Vojta Cinybulk a jeho Kašpárek, dva stateční, kteří bojovali s draky okupace, obry normalizace, malými i velkými hlupáky dob nedávno minulých. Přicházeli na novoročenkách jako zvěstovatelé z jiných krajů, kde vál čistý vítr volnosti a přátelství a přinášeli poselství z pohádkových zemí o tom, že spravedlnost a láska vždy zvítězí. Není na mně, abych posoudil, zda spravedlnost zvítězila, Kašpárek mně to již nepoví a já ani nevím, netuším, jak by se choval dnes. Jsem si však jistý, že by nemlčel, vždyť nemlčel ani v letech 1990 – 1993, kdy se rozdělovala Československá republika.

Často vzpomínám na vzácného člověka a přítele Vojtěcha Cinybulka a když zavřu oči, tak ještě dnes cítím vůni jeho lulkového tabáku ve své kanceláři.

Vzpomeňte si i vy!

Ivo PROKOP

SJEZD SSPE V OPAVĚ 2004

se konal v rámci festivalu Bezručova Opava ve dnech 25. – 26. 9. 2004 ve sněmovním sálu minoritského kláštera. Na jeho organizaci se podílela řada oficiálních institucí: Slezské zemské muzeum, Matice slezská, Slezská univerzita, Mendlovo gymnázium v Opavě, včetně statutárního města Opava. Však také slavnostní pozdravy na úvod sjezdu byly patřičně vzcné, takže režie zahájení dovolila předsedovi SSPE dr. Jandovi přednést pouze zdravici k počtě Bezručovy Opavy, nikoli, jak by se slušelo, zahájit sjezd sběratelů a přátel exlibris.

Opava je krásné město a prostory minoritského kláštera jsou pro sjezdy sběratelů ideálními. Velká světlá místnost, výborné umístění praktických stolků, co více si sběratelé mohou přát! Však se jich také sjelo hodně, bez ohledu na značné finanční náklady. V čís. 2/2004 Knižní značky píše ing. Humplík, že sjezdy v Německu jsou v režii výboru německé společnosti a účastnický poplatek bývá ve výši ročního členského příspěvku a ne ve výši dvojnásobné, jako je tomu u nás. Nutno dodat, že se pořadatelé v zahraničí nenutí do vydávání sjezdového souboru grafik, mnohdy se omezí na pamětní list nebo hodnotnou exlibristickou publikaci. A navíc, v NSR dokáží pořadatelé vyjednat účastnické slevy na ubytování. Z toho bychom si měli vzít ponaučení. Účastnický poplatek ve výši 1 000,- Kč je vysoký, cena za ubytování v dobrém hotelu není zanedbatelnou, stravování stojí rovněž pár korun a když k tomu přičteme dopravu, pak nás výlet do Opavy přijde téměř stejně drahý jako do Paříže.

Sjezd v Opavě jistě neskončil deficitem, díky sponzorům, kteří byli všude uváděni a zanedbatelné částce, kterou zaplatili účastníci. To je dobře, ale já si nemyslím, že by sjezdy měly být výdělečnými podniky. To by bylo špatné, šidili bychom jeden dru-

hého. Na sjezdy jezdíme proto, abychom měnili a měnili, pak abychom si popovídali a zjistili, jak jsme za ten rok zestárli a řekli si, že to zatím jde. K sjezdu potřebujeme velký sál, blízko jsou restaurace a hotel, ke kulturnímu vyžití nám stačí jedna doprovodná výstava instalovaná několik kroků od hlavního sálu – a vše ostatní je nadbytečné.

Stoupající náklady nezastavíme, jde tedy o to, jak je snížit. Nabízí se možnost změnit dosavadní organizaci sjezdů:

Řádný Sjezd SSPE by se pořádal, tak jako dosud, společně s trienále exlibris, jednou za tři roky v Chrudimi. Ke sjezdu by byl vydán pouze katalog trienále, ebeny. Jeden pamětní list, pokud bude získán jako sponzorský dar. Účastnický poplatek by v tomto případě neměl přesáhnout 400,- Kč, za předpokladu sponzorské účasti města Chrudimi, Památníku Národního Příměnictví, SSPE atd.;

V mezidobí by sjezdy mohly být nahrazeny výměnnými dny. Jeden by organizoval výbor SSPE v Praze, druhý by mohla uspořádat kterákoliv regionální složka SSPE, KPVU atp. Účastnický poplatek u těchto akcí by měl být stanoven tak, aby se uhradil pronájem místnosti.

Je pochopitelné, že by se muselo, v případě sjezdů, přikročit k některým úsporným opatřením: snížit náklady za tiskařské práce, pronájem místností pro doprovodné výstavy, honoráře atp. Letitým problémem zůstává vyhledávání sponzorů, to se zatím daří pouze v Chrudimi a letos v Opavě.

Valná hromada SSPE by měla výboru uložit, aby se nad problémem sjezdů vážně zamyslel a hledal možná řešení.

Ale zpět do Opavy! Poděkujeme dr. Pfefferové za její práci a propagaci exlibris na severu Moravy a poděkujeme i všem jejím nejménovaným spolupracovníkům a spolupracovnicím, kteří se snažili, úspěšně, vytvořit účastníkům příjemné prostředí.

PhDr. Ivo PROKOP

OHLÉDNUTÍ SE ZA OPAVOU 2004

Sjezd sběratelů exlibris v Opavě v závěru září 2004 měl vysokou úroveň. Byl zařazen do oslav jubilea 780 let města Opavy, do 47. Bezručovy Opavy, v probíhající akci „Žena v umění“ byly zařazeny výstavy umělkyň – významných tvůrkyň exlibris. Na plakátech a poutačích vylepených ve městě byla použita grafika Kataríny Vavrové. Emblém sjezdu se objevoval i v jiných nesjezdových tiskovinách jako třeba v Novinách Slezské univerzity, článek jsme našli i v Hlásce, zpravodaji města. V průběhu sjezdu bylo příjemné sledovat předání pamětních listů jubilantům, významným tvůrcům exlibris a sběratelům.

Za zvlášť přínosnou pro naše hnutí považuji propagaci exlibris v řadách mládeže. Mapa studentských výtvarníků Mendlova gymnázia v Opavě byla darem účastníkům sjezdu. Doprovodné slovo Ivy Krystové v souboru bylo věnované i výstavě ve škole. Vernisáž této výstavy byla zařazena i do programu sjezdu. Bylo obdivuhodné kolik nápadů a nápaditých řešení se zde objevilo. Jistě by studenti zvládli i zadání témat náročného sběratele, nebo v exlibris charakterizovali objednavatele, jak zejména dříve bylo požadováno. Z výtvarné líhně Mendlova gymnázia vyšel Michal Puhač, který byl přítomen sjezdu. Bylo to vykročení jistě nadějně. I když nepředpokládám, že všichni studenti tvořící a vystavující se stanou graduovanými výtvarnými umělci. Ale exlibris pro ně nebude již nepoznaným pojmem. Mohou rozšířit obec majitelů, nebo postupně i sběratelů knižní značky. To vědomí existence exlibris jim může v budoucnu hodně pomoci.

Nezbývá mi než se těšit na milá překvapení na příštím sjezdu v Chrudimi a držíme palce organizátorům, aby se jim dařilo v Uherském Hradišti a potom snad i v Táboře.

Ing. Jiří SOUKUP

GRAFIK MILAN BAUER

Entomotocykety, ornocykety, gambstationery a cykloopida – tak a podobně nazývá Milan Bauer své okřídlené kola, motocykly a jiné létající stroje. A to vše vytvořené v precizním leptu či suché jehle.

Tyto a podobné motivy jsme si za roky tvorby plzeňského grafika oblíbili a hledali pro své sbírky. V posledních letech k nemalé radosti se začal autor zpočátku více a později úplně věnovat jen volné grafice. Jeho rukopis se uvolnil a ten, kdo nesledoval soustavně jeho tvorbu, těžko by ho identifikoval. Jak o něm napsal v jedné recenzi fotograf Václav Podestát – „téměř abstraktní vnímání reality, nazírané prizmatem osobních prožitků a nálad“.

To vše již dnes patří minulosti. Milan Bauer se po několika letech vrátil k tvorbě knižní značky. Jejich soupis již rozšířil o několik čísel. Vrátil se opět k námětům nám tak důvěrně známým a i k rukopisu, kterým se stal tak vyhledávaným mezi sběrateli. Přejme si, aby nových grafických lístků vzniklo co nejvíce.

Kontakt: Milan Bauer, Školní 55, 312 00 Plzeň

Zdeněk SKÁLA

NOVOROČENKY LADISLAVA STEŇKA

Novoročenek, stejně jako exlibrisů Ladislava Steňka není příliš mnoho. V KZ čís. 3/2003 jsme se na str.63 a 64 zabývali jeho tvorbou exlibris u příležitosti jeho sedesátin. Dnes bychom chtěli tuto informaci rozšířit o novoročenky, kterých autor dosud vytvořil celkem 17, z toho 15 pro svou osobu. Zabývá se jimi od roku 1987 a vynechal jen rok 2003, kdy pobýval delší dobu v USA a z téhož důvodu spojil novoročenky pro léta 1999 a 2000. Jestliže u volné grafiky, kterou se zabývá převážně, využívá širší plejádu grafických technik, pak u novoročenek je to výhradně lept v kombinaci s akvatintou. Námětově se v nich obráží zejména jeho koníčky a lásky, kterými jsou kromě malování také šachy, motýli, psi a sport. Písmo /PF včetně roku/ je až na jeden případ vždy vkomponováno v obraze, pouze u čísla 3 je dopřáno tužkou. Jméno není přitištěno, ale u vlastních PF je nahrazuje podpis. Cizí jsou jen dvě.

Ty byly patrně vloženy do skládanky. Zobrazení lze stejně jako u exlibris i volné grafiky charakterizovat jako básnivě realistické. Počet výtisků tištěných vlastnoručně autorem se pohybuje mezi 50 až 70 kusy. Jeho dílo se nachází převážně u esbětatelů a je tedy zatím málo dostupné. Ladislav Steňko není dosud znám, tak jako jeho spolužák Jindřich Pileček, nebo jeho „soused“ Herbert Kisza, máme však zato, že sběratelé, kteří se s jeho dílem obeznámí si jeho tvorbu oblíbí.

Soupis novoročenek Ladislava Steňka

1. PF 88 / Ladislav Steňko / Dva malované hrníčky, 1987, C3 + C5, 82 : 109,60 výt.
2. PF 89 / Ladislav Steňko / Podkova na hvězdné obloze zavěšená v osmiúhelníku, 1988, C3 + C5, 114 : 114, 60 výt.
3. PF 90 / Ladislav Steňko / Šachovnice a tulipán, 1989, C3 + C5, 74 : 112, 50 výt. PF připsáno tužkou.
4. PF 91 / Ladislav Steňko / Provazochodec, 1990, C3 + C5, 117 : 57,60 výt.
5. PF 92 / Ladislav Steňko / Došková chalupa s parabolou, 1991, C3 + C5, 1991, 96 : 96 – kruh, 60 výt.
6. PF 93 / Ladislav Steňko / Vzdalující se kajak se závodníkem, 1992, C3 + C5, 101 : 66, 60 výt.
7. PF 94 / Ladislav Steňko / Malířský stojan v plenéru, 1993, C3 + C5, 96 : 96,
8. PF 95 / Ladislav Steňko / Skřítek všeměl, 1994, C3 + C5, 97 : 68,70 výt.
9. PF 96 / Ladislav Steňko / Motýl, 1995, C3 + C5, 77 : 58, 70 výt.
10. PF 97 / Ladislav Steňko / Zimní procházka se psem, 1996, C3 + C5, 98 : 70, 70 výt.
11. PF 97 / Pro galerii Miniart v Chebu/ Vědro se štetkou, 1996, C3 + C5, 98 : 78
12. PF 97 / Pro potápěčskou stanic v Chomutově / Potápěč s lahví šampaňského, 1996, C3 + C5, 93 : 67
13. PF 98 / Ladislav Steňko / Kryt kanálu a potápěčská výzbroj, 1997, C3 + C5, 104 : 74
14. PF 99 / 2000 Ladislav Steňko / Moře a sněhulák, 1999, C3 + C5, 96 : 69,70 výt.
15. PF 2001 / Ladislav Steňko / Pes nese šampaňské, 2000, C3 + C5, 105 : 71,60 výt.
16. PF 2002 / Ladislav Steňko / Krajina s kaktusy a šampaňské, 2001, C3 + C5, 98 : 69,60 výt. dvě barevné varianty.
17. PF 2004 / Ladislav Steňko / Žena s lasem na koni, 2003, C3 + C5, 105 : 72,70 výt.

Ing. Jan HAVLÍK

KRÁLOVÉHRADECKÉ PŘEHLÍDKY NOVOROČENEK

Výstavy novoročenek – PF mají ve východních Čechách dlouhou tradici, kterou rozšiřuje díky nesmírné obětavosti náš člen MUDr. Rudolf Příbyš, CSc. Využívá možnosti prezentovat je v Galerii na mostě v UK Praha, Farmaceutické fakultě Hradec Králové. Jeho přehlídky novoročenek jsou zde od roku 1979 obvykle v březnu. Výstavy se těší velké oblibě, jsou vítaným poučením. Na výstavy novoročenek se sjíždějí sběratelé drobné grafiky a přátelé umění z místa i širého okolí. Výstavy jsou recenzovány v místním denním tisku a občas i v Knižní značce. Aby obětavá a náročná činnost Rudolfa Příbyše našla i dalšího využití, jsou soubory v posledních letech vystavovány i v Praze na Ministerstvu zemědělství ČR a to s předstihem již v únoru. Sám k tomu uvádí:

„K novoročenkám 'péefkám' jsem se dostal a začal je sbírat v roce 1966. Více jsem se jim začal věnovat po vstupu do SSPE. Tam bylo a je dobrým zvykem nejen zadání nejméně jednoho exlibris za rok, ale i zadání PF a posílat je svým přátelům – sběratelům. Další zásluhy na rozvoji mého koníčka, dnes již trojského koně, má Vladimír Renčín, dnes již můj 'dvorní tvůrce PF'. Díky jemu se rozšířil počet mnou posílaných PF na téměř 300, z toho posílám asi 10% do zahraničí.

Velmi mne zajímají novoročenky z doby druhé světové války. Kromě domácích autorů mám oblíbené i některé zahraniční tvůrce jako je Zoltán Vén z Maďarska, estonský Lembil Löhmus, za svého života belgický Gepard Gaudaen, polský Tadeusz Szumarski, francouzský Jean – Marcel Bernard, dnes již nežijící grafik Albín Brunovský a někteří tvůrci z Japonska. Dosud jsem 26 krát vystavoval „Péefky“ v Hradci Králové v Galerii na mostě.

Více než samotné sbírky PF či exlibris si cením přátelství grafiků a sběratelů. Jedna z mála věcí, která má význam v našem životě je, že si můžeme občas udělat navzájem alespoň trochu radosti. To určitě plní poslání PF.“

K tomu je vhodné dodat, že Rudolf Příbyš se narodil 25. 2. 1936 v obci Borský Svätý Júr. Vystudoval všeobecné lékařství v Hradci Králové, kde promoval v roce 1960 a vědeckou kandidaturu obhájil v roce 1968. Ve svém okolí i ve svých zdravotnických obvodech usiloval o povznesení zájmu o výtvarné umění a drobnou grafiku. Jeho čekárna měla vždy grafickou výzdobu. V letošním jaru se objevila výstava Příbyšovy drobné grafiky i na královéhradecké Lékařské fakultě. Výstava byla věnována dvěma oblíbeným námětům Lékařství a Sovy. Ze snahy podporovat přátelství mezi sběrateli pramení i dlouhodobé akce Rudolfa Příbyše. Vítá nové členy SSPE do rodiny sběratelů a pro začátek přikládá jim dárek ze svých listů.

Jiří SOUKUP

II. ROKYCANSKÉ BIENÁLE GRAFIKY

Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech spolu s reklamní agenturou AM. Art Rokycany uspořádaly ve dnech 9.9.–31.10.2004 II. rokycanské bienále grafiky. Zúčastnilo se jej 31 grafiků z pěti zemí. Dvacet tři bylo z Česka, čtyři ze Slovenska, dva z Bulharska a po jednom z Dánska a z Polska. Porota udělila hlavní cenu Petru Strnadovi za barevný lept s akvatintou „Zrození Afrodité“ a osm zvláštních uznání, která obdrželi grafici Vlasta Matoušová, Géza Németh, Krzysztof Rusiecki, Ivan Kováčik, Ladislav Steininger, Dobroslava Brodáková–Urbanová, Jaroslava Spěváčková a Valentin Lekov. K výstavě byl vydán katalog, který obsahuje po jedné reprodukci grafiky od všech zúčastněných tvůrců.

Z. SKÁLA

„SLUNCE A MĚSÍC“ NEBOLI „EL SOL Y LA LUNA“

Byla to lákavá soutěž, kterou letos vypsal Museo de Bellas Artes Claudio León Sempere v argentinském Bursacu. Přilákala také úctyhodný počet umělců. Celkem ji obeslalo 242 výtvarníků z 39 zemí se svými 439 knižními značkami. Bylo mezi nimi též sedm umělců od nás. Byli to: Gennadij Alexandrov, Pavel Hlavatý, Jaroslav Minář, Milena Nedvědová, Miroslav Pošvic, Karla Ryvolová a Vlastimil Sobota.

V. Lauskas

Kromě očekávatelných výtvarníků místních, kterých bylo 61, měli hojnější účast jen Mexičané (28), Turci (14), Bulhaři (13) a Italové s Litevci (po 10). Porota se ukázala na výsost nestranná. První cenu získal Valentinas Lauskas z Litvy, druhou Natalija Černěcová (Cernetsova) z Lotyšska a třetí Havaši Tamáš z Maďarska. Mezi sedmi čestnými uznáními a dvaceti „finalisty“ se jméno českého výtvarníka neobjevuje. Jch

ZA VLADIMÍREM HAVLICEM

Akademický malíř Vladimír Havlic zemřel v Plzni 7. září 2004. Sběratelské obci exlibristů nebyl příliš známý, vytvořil přibližně třicet exlibris s historickými, divadelními, rybářskými a figurálními náměty a několik novoročenek. V jeho umělecké tvorbě to byl pouhý zlomek a je možno pozorovat přímou souvislost námětů s autorovou malířskou tvorbou. Používal zpravidla techniku litografie podobně jako ve své volné grafické tvorbě. Tisk byl prováděn v plzeňské litografické dílně, o jejíž založení se zasloužil.

Vladimír Havlic se narodil v Plzni 3. 4. 1944. Jeho bratr Jan Havlic (1938 – 1990) byl rovněž malířem. Vladimír Havlic ukončil Střední odbornou výtvarnou školu v Praze v roce 1962. V letech 1963 – 1969 studoval na Vysoké škole umělecko–průmyslové v Praze (prof. F. Muzika). Po ukončení školy pracoval v různých kulturních zařízeních a jako odborný asistent na Pedagogické fakultě v Plzni.

V jeho malířské tvorbě převažují krajinné a městské motivy se silným duchovním nábojem (Pohádkový zvon 1989, Plzeňské rekviem 1995). Obrazy jsou malovány olejem a drobné práce akvarelem. Sochařským pracím předcházela tvorba loutek a spolupráce s plzeňskými loutkovými divadly. Jeho výtvarnou orientaci ovlivnil sochař O. Walter. Vytvořil návrhy medailí pro město Tachov (1987) a svatovojtěšské milénium (1992, raženo v Kremnici). V letech 1993 – 1998 vytvořil návrhy několika pamětních desek a reliéfy pro památník legionářů v Plzni. Významně se zasloužil o obnovení památníku (sousoší) T. G. Masaryka v Plzni, které bylo zničeno v červnu roku 1953.

Ilustrované příběhy Radouše vycházely v 80. letech minulého století v dětské příloze plzeňské Pravdy. V roce 1992 se zasloužil o obnovení vlastivědného a kulturního časopisu Plzeňko. V roce 1995 vyšla autorem upravená a ilustrovaná Zlatá kniha plzeňských pověstí podle původního vydání J. Schiebla. Pověsti, historické události a významné osobnosti Plzeňska byly rovněž obsahem jeho článků sobotní příloze Plzeňského deníku v letech 2002 až 2004 s jeho vlastními barevnými ilustracemi. V roce 2003 vyšla v Plzni další kniha J. Schiebla: Pověsti z kraje pod Radyní, kterou rovněž upravil a ilustroval.

Celý život shromažďoval veškeré informace o západočeských výtvarnících. Tyto dokumenty předal do Státního oblastního archivu v Plzni. Je spoluautorem knihy Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech (Plzeň 1990).

Zájem Vladimíra Havlice o historii rodného kraje a jeho výrazný výtvarný talent vytvořily v dokonalé vyváženosti dílo, které zůstane trvalou součástí západočeské kultury.

Jan LANGHAMMER

VÝSTAVA BRATRŮ VOTLUČKOVÝCH NA ZÁMKU KOZEL

V dubnu až červnu letošního roku uspořádal Národní památkový ústav v Plzni – správa zámku Kozel ve spolupráci s naším členem p. Marcelem Votlučkou výstavu grafiky bratrů Votlučkových.

Z tvorby staršího z bratrů Karla (* 1. 10. 1896 v Plzni, + 2. 6. 1963 v Plzni), malíře a grafika, zde byla prezentována volná grafika a s ní padesát ex libris a několik novoročenek. Byly zde vystaveny pohledy na zaniklá pražská zákoutí, pohledy na Plzeň a Domažlice z počátku minulého století. Většina těchto prací má dnes již dokumentační hodnotu.

Několik listů bylo provedeno litografií, většina v leptu, což byla technika, ve které Karel vytvořil převážnou část svého díla. Dále byl vystaven soubor „Plzeňská domovní znamení“ a v linorytu provedené „Hlavy francouzských literátů“. Expozice byla doplněna ukázkou ilustrační tvorby.

Mladší z bratrů Jaroslav (* 12. 5. 1913 v Plzni, + 16. 6. 1996 v Plzni), malíř, grafik a keramik, je znám především jako figuralista. Grafické listy jsou vytvořeny v leptu, litografii a serigrafii, technice, ve které byl na západě Čech průkopníkem. Sám si je i tiskl.

Dívčí postavy, portréty, tančící víly, ... to jsou Jaroslavovy hlavní náměty. Část listů je doplněna textem nebo citáty z děl klasiků (Shakespeare, Byron, Seifert, S.K. Neumann), případně lidovými příslovími.

Z více než osmdesáti ex libris, která vytvořil, jich zde bylo vystaveno třicet. Jeden výstavní panel patřil příležitostně grafice – přáním, oznámením, novoročenkám.

Jaroslav Votlučka byl jedním z mála malířů, kteří používali starou techniku zvanou enkaustika (rytá vosková malba).

Ukázky měli možnost návštěvníci shlédnout stejně jako několik sošek a reliéfů, které představují Jaroslava Votlučku – keramika.

Zdeněk SKÁLA

VÝSTAVA „EXLIBRIS ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH TVŮRČŮ“ V KRAKOVĚ

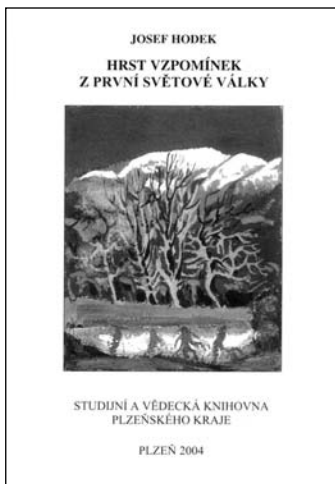
Tato výstava proběhla v letních měsících r. 2004 v Galerii exlibris díky finanční podpoře města Krakova a Spolku Slováků v Polsku, byl k ní vydán pěkný katalog (41 s. ilustrací, 45 s. soupisů exlibris jednotlivých vystavovatelů) a těšila se zasloužené pozornosti veřejnosti.

Galerie exlibris v Krakově má za sebou celou řadu úspěšných výstav exlibris (japonských, německých, litevských, estonských, italských, španělských a ruských), tematických i individuálních. Z našich členů zde již vystavovali O. Mařík a V. Pechar.

Na této výstavě bylo vystaveno 774 exlibris od 42 grafiků, 32 z České republiky a 9 ze Slovenska. Z českých umělců byli nejpočetněji zastoupeni Z. Kubiczka (186), V. Hadomský (74), J. Kubíček (39), O. Mařík (37), aj., reprezentativní kolekcí se pochlubili slovenští umělci Z. Bugaň, Kocak, I. Piačka, D. Polakovič, B. Votavová.

Dr. Pp.

HRST VZPOMÍNEK Z PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

je název publikace, kterou vydala Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje ve spolupráci s Památkem národního písemnictví v Praze a za finanční podpory komise kultury Rady města Plzně.

Publikace obsahuje vzpomínkovou část válečných deníků malíře, grafika a pedagoga Josefa Hodka, které psal a ilustroval během svého vojenského působení v první světové válce v rakousko-uherském vojsku. Zúčastnil se ženijních prací na území dnešního Slovinska v oblasti kolem řeky Soče a později na území jižního Tyrolska v dnešní Itálii v okolí jezera Lago di Garda. První deník svázaný do knihy s názvem MILDĚ 1916 obsahuje mimo vzpomínkovou část dopisy milence autora, básně, vzpomínky na domov a rodiče, perokresby vojenských vtípů a velký počet barevných ilustrací se zobrazením horské krajiny a jeho druhů – vojáků. Druhý deník pokračující do roku 1918 je převážně věnován

otci autora. Je menšího formátu a obsahuje rovněž kresby, akvarely a perokresby. Oba deníky jsou uloženy v Památkem národního písemnictví v Praze. Jsou jedinečným dokladem vlivu válečných útrap na mladého citlivého člověka – umělce.

Publikace byla s velkou péčí vytištěna v tiskárně společnosti KC SOLID v Rokycanech. Mimo vlastní text vzpomínek obsahuje publikace 11 barevných reprodukcí akvarelů včetně autoportrétu J. Hodka, 4 kreslené vtípy a tři ukázky originálního textu.

K letošnímu roku se váže 90. výročí vypuknutí 1. světové války. Návštěvník Dolomit může mimo obdivování krás velehor rovněž přemýšlet o nesmyslnosti války, která zde zuřila po dobu tří let a stála životy 300 000 lidí.

Jan LANGHAMMER

VÝSTAVA GRAFIKY HANY ČÁPOVÉ

V Jindřišské věži 12. října 2004 se těšila zasloužené pozornosti pražské veřejnosti. Autorka zde představila svou současnou tvorbu: drobnou a příležitostní grafiku, ediční soubory (Biblos, Opál, Lyra Pragensia), velké listy (Rudolf II., Karel IV., Návštěva Ermitáže) aj. V jejím díle se prolínají různé motivy, často spočívající na protikladech dobra a zla, krásy a ošklivosti, úsměvu a pláči. Grafika H. Čáповé upoutává svým erotickým a zároveň cudným půvabem, technickou dokonalostí a srozumitelností.

Výstavu uvedli Hedvika Fischerová a Ivo Prokop, úryvky ze závěrečných kapitol Zjevení Janova přednesl Milan Friedl a na varhany hrál Petr Tvrdek.

Redakce

OMLUVA

Při hektické přípravě letošního Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku, který jsme předávali účastníkům opavského sjezdu a nyní rozesíláme ostatním členům, se nepodařilo udělat řádnou jazykovou a autorskou korekturu několika příspěvků. Za gramatické chyby a nepřesnosti ve jménech vzniklé při přepisu se redaktor omlouvá autorům článků, zejména prof. Václavu Křupkovi, a samozřejmě i čtenářům.

Ing. Milan HUMPLÍK

REJSTRÍK SSPE

Rejstřík obsahu publikací SSPE z let 1983 až 2002 z pera Jana Langhammera navázal na publikaci dr. S. Vencla „Rejstříky časopisů SSPE 1937 – 1982 – a navázal vsutku dobře, pečlivě a záslužně.

Očekával jsem, že někdo z čtenářů Knižní značky sedne ke stroji nebo k počítači a napíše několik slov, třeba i kritických, ale byl jsem zklamán, odezva nebyla žádná.

Jsem toho názoru, že rejstříky jsou pro každého sběratele nezastupitelným průvodcem dějinami našeho spolku, zdrojem informací o autorech exlibris dávno již mrtvých, zapomenutých, ale i současných, pomůckou pro autory příspěvků pro Knižní značku, podkladem pro soupisy mnohých výtvarníků atp. Patří náš dík ing. Langhammerovi za to, že našel odvahu pustit se do této nevděčné práce, že organicky navázal na dílo dr. Vencla a že tak posunul naše poznání až do dnešních dnů. Chválím autora za to, že použil způsobu zápisu shodného s Venclovým, osvědčilo se rozdělení rejstříku na dva: výtvarných umělců a sběratelských osobností a doplnění dalšími věcnými rejstříky (Grafika pro výtvarné osobnosti, Námětová grafika, Výstavy a umělecká činnost v českých městech, Knihy, publikace, noviny a rozhlas, Obecné informace a Informace ze zahraničí a FISAE). Věcné rejstříky, byť i v jiné formě, byly rovněž obsaženy v práci dr. Vencla).

Tento rejstřík je vytištěn pěknými typy písma na kvalitním papíru, má pevnou lakovanou obálku, u níž mně vadí, že poslední strana obálky se příkře liší od první stránky: je to kontrast mezi frivolní kresbou a seriózní populárně – vědeckou kompozicí. Je chvályhodné, že již umíme dělat pěkné reprezentativní publikace (Sborník, Ipse sibi, Rejstřík), ale asi by se mělo lépe kalkulovat, aby se pak nemusely předkládat valné hromadě návrhy na zvyšování členských příspěvků.

Nic z toho, co jsem nyní napsal neubírá ing. Langhammerovi ani špetku jeho zásluh za zpracování rejstříku. Byl potřebný a je dobře, že jej máme v ruce.

PhDr. Ivo PROKOP

V Rejstříku sběratelských osobností je chybně uvedeno datum narození Marie Mazáčové. Správné datum je 14. 5. 1911. Jan LANGHAMMER

PRAŽSKÁ MUZEJNÍ NOC

V noci z 5.6. na 6.6. 2004 se uskutečnila 1. Pražská muzejní noc. Na noční poutníky za kulturu čekaly pestré a bohaté programy, včetně bezplatné dopravy mezi institucemi. Jednou z mnoha z doprovodných akcí byla prohlídka depozitáře Knihovny Palackého a Šafaříka.

Prohlídka byla spojena s krátkou prezentací sbírek oddělení knižní kultury KNM. Pozdní hosty přivítala paní PhDr. Helga Turková, ředitelka Knihovny Národního muzea. Hosté byli seznámeni se sbírkami, např. unikátním souborem kramářských písní, cennými sbírkami exlibris, svatých obrázků, ilustrací a uměleckých knižních vazeb. Za celý večer jsme depozitářem provedli a doufejme i pobavili a poučili na 150 lidí, přesto jsme nestačili uspokojit velký zájem nadšených návštěvníků. Bude se proto těšit na další podobná setkání.

Martina KVAPILOVÁ,
kurátorka sbírky exlibris KNM

OBRÁTILI SE NA NÁS

Pan Golifman z Belgie by si rád vyměňoval s našimi sběrateli knižní značky vytvořené českými umělci a slovanskými vůbec. Zejména z oblasti „ex eroticis“. Nabízí své dublety a hlavně exlibris zhotovená na jeho jméno Markem Severinem, Volkamerem, Weidenhausem, Leprincem aj. Má adresu: Serge Golifman, 9, rue La P^{TM}che, B-4577 Modave, Belgique. E-mail: golifman.serge@skynet.be.

Jch

DARY DO TISKOVÉHO FONDU

V. Pospíšil 100, F. Birhanzl 200, J. Boháčová 200, M. Koscelník 100, MUDr. R. Rříbyš 100, R. Mareček 100, M. Štindl 100, Dr. Kalabus 200, D. Šafaříková 100, V. Mikule 200, V. Kovaříková 500, A. Antonová 500, K. Beneš 500, A. Kovařík 500, M. Zýková 500, J. Mauler 100, P. Válek 50, Š. Marešová 200, M. Suchardová 196, Dr. S. Vencel 500, Z. Hartlová 300, Ing. A. Kovařík 200, E. Šmejkal 200.

ZMĚNY ČLENSTVÍ

NOVÍ ČLENOVÉ: 10520 Miloslav Folprecht, Volutová 2524/12, 158 00 Praha; 30037 Ing. arch. Martina Chlubnová, akademická malířka, via A. Albertini 9, 20 154 Milano, Italia; 10519 Ing. Jiří Smrž, Molákova 13, 628 00 Brno.

ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST: Jiří Va-genknecht z Prahy.

ZEMŘELI: Václav Ondráček z Telče; Ali Ria Vogel de Waal z Nizozemska.

SPOLKOVÝ VEČER

Exlibris s námětem šermu a Dona Quiota budou dvě témata večera s promítáním, který připravují Ing. Luděk Rubáš, Eva Navrátilová a Dr. Vratislav Janda. Uskuteční se ve středu 19. ledna 2005 v 18,00 hod. v Golem Clubu, Na Perštýně 18, Praha 1 (dům čís.18 je při pohledu od Národní třídy v čelní straně Perštýna). Golem Club je velmi příjemné soukromé zařízení s možností občerstvení. Z vnějšku je označení pouze u zvonku, je třeba zavzvonit a vyčkat automatického otevření vrat.

PREZENČNÍ AUKCE EXLIBRIS A DROBNÉ GRAFIKY

se budou konat v úterý 7. prosince 2004 a 11. ledna 2005. od 19 hodin v hotelu Balkán (ulice Svornosti 28, Praha – Smíchov).

Ing. Luděk RUBÁŠ

„E-MAILOVÉ“ ADRESY

Znovu si dovoluujeme požádat naše členy o sdělení internetových adres. Využívání elektronické pošty se stále více šíří a my můžeme lépe upozorňovat na blížící se akce, změny dat atd. Ti, kdo se nám takto ozvou, pomohou zároveň šetřit spolkové peníze za poštovné. Adresář obhospodařuje: chalupsk@natur.cuni.cz. Při této příležitosti opět upozorňujeme na internetové stránky našeho Spolku. Jsou neustále zpřítomňovány a od jara je na nich též „Stránka nabídek, pátrání a výměny“. Adresa je: <http://www.natur.cuni.cz/el>

Josef CHALUPSKÝ

X.FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

Od 27. října 2004 probíhala v Galerii Hollar tradiční výstava - festival komorní grafiky. Výstavu zahájil předseda SČUG HOLLAR Vladimír Suchánek, kurátorem byl dr. Miroslav Kudrna.

Účastnilo se 62 grafiků, mezi nimi samozřejmě byli i členové SSPE. Naš spolek opět vypsál a uděloval zvláštní cenu. Členy poroty byli ing. Humplík a ing Rubáš.

Peněžitou cenu SSPE ve výši 3 000,-Kč a plaketu Josefa Váchala získal v letošním roce Karel Zeman.

Blahopřejeme.

Redakce

INHALT:**Artikel:**

PhDr. Ivo PROKOP, CSc.: Jahrelanger Weg der Freundschaft
 Zum 75.Geburtstag des Vorsitzenden unserer Gesellschaft Dr. Jur. Dipl.phil. Vratislav Janda
 Dipl.ing. Jiří SOUKUP: Wir waren dieses Jahr in Opava ....
 Eindrücke vom diesjährigen Tag der SSPE in Troppau
 PhDr. Ivo PROKOP: Die Tschechische Gesellschaft tagte 2004 in Opava
 Analytischer Beitrag zur Würdigung des Exlibristentags enthält auch die Vorschläge des Autors
 für zukünftige Organisation solcher Treffen
 Doz. PhDr. Slavomír VENCL: Akad. Maler Bronislav Malý
 Ein Interview, in dem auch die Bewertung der grafischen Gestaltung der Publikationen der
 Gesellschaft zur Geltung kommt und die Entwürfe zur zukünftiger Publikationen Verbesserung
 auch auf diesem Gebiet der Tätigkeit der Gesellschaft vorgelegt werden
 Dipl. Ing. Jan LANGHAMMER, CSc.: Die Grafik von Josef Dudek
 Informationen über das zeitgenössische Schaffen des hervorragenden tschechischen Künstlers

Publikationen:

Dipl. Ing. Jan LANGHAMMER, CSc.: Josef Hodek-Erinnerungen (Weltkriegstagebuch 1914-1918)
 Der Herausgeber berichtet über eine weitere Publikation, die das Leben und Werk des Pilsner
 Malers und Grafikers beschreiben.

Seznam příloh Knižní značka č. 3/2004:

Sborník SSPE, Slovníkové listy - Rastislav Michal, Karel Minář, Jaroslav Votruba, Karel Štika

KNIŽNÍ ZNAČKA ČÍSLO 3/2004 • Redaktor: PhDr. Zdeněk Němec • ISSN 1211-3840 •
 Číslo reg. MK ČR E 11475 • Vydává SSPE, P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1 • číslo účtu 87951/0300
 Počítačová sazba a zlom: Mgr. Jaroslav Pítra • Tisk: Metropolis Media • Rozesílá Postservis

VNK

DAŇOVÁ s.r.o.

- účetní a daňové poradenství
- zpracování účetnictví
- daňová přiznání
- sociální a zdravotní pojištění

Již 15 let zabezpečujeme kompletní servis,
zastupujeme své klienty
při jednáních s finančními úřady a pojišťovnamy.
Máme zkušenosti se zdaňováním autorských příjmů.
Úvodní bezplatná konzultace.

•

Dobročovická 4, Praha 10 - Skalka
Tel. 274 782 152, E-mail: vnk@vnkservis.cz

PhDr. Miroslav Veverka PhDr. Zdeněk Němec Mgr. Eva Lehnertová

Sháním exlibris a volnou grafiku jak českých tak zahraničních autorů, nejlépe celé sbírky.

Prosím nabídněte i s požadovanou cenou
na adresu:

**Marcela Jeřábková, Stromarkt 11,
NL-7411 PJ Deventer**
ci e-mail: marcela@tiscali.nl